

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — N. Cesarz i Król, raczył JW. Franciszka Kriega de Hochfelden, Swoiego rzeczywistego Radcę nadwornego, Kawalera orderu S. Szczepana, przez wzgląd celujących zasług jego położonych dla Kraiu, stosownie do statutów pomienionego orderu, wynieść do stanu Baronów i uwolnić od opłaty statutowey.

Wiadomości zagraniczne.

Wyspa S. Heleny.

Naynowsze wiadomości z wyspy S. Heleny potwierdzają, że się jednemu matkowiu udało dostać się aż do pomieszkania Bonapartego.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Naypoźniejsze wypadki zaszęte w Florydzie, i ostateczny los tey ważney Prowincyi, zajmują teraz tak dalece ciekawość uważających pilnym okiem wypadki Amerykańskie, iż następujące dwa listy pisanne z Charlestownu (w Karolinie południowej) a umieszczone w gazecie Londyńskiej Kuryer, niepowinny być dla nich obojętnymi:

Z Charlestownu d. 9. Maia 1848.

Los Florydy wschodniemy jest jeszcze dotychczas nierozstrzygnionym; atoli nie bryją się z tem bynajmniej Amerykanie, że postanowili opanować ją. Coż tu teraz pocznie Gabinet Angielski, idąc za zdrową radą rozumu? Będzieli mógł być tak zaślepionym, aby nie przewidywał skutków, które po zajęciu Florydy przez Zjednoczone Stany, wyniść będą musiały? Amerykanie poznali się doskonale na korzyściach połączonych z posiadaniem tey ziemi, i z tego to powodu wyszło w czasie zarządu P. Madissona prawo potajemne, mocą którego Prezydent upoważnionym był zająć Florydę w przypadku, gdyby zachodziła obawa względem odstąpienia tey obcemu Mocarstwu, alboliteż względem tey zajęcia przez takowe. Prawo to niedawno ogłoszonym zostało; a gdy im zbywało na zręcz-

niejszym pozorze, pod którymby mogli wpaść na ziemię Hiszpańską, ukartowali wojnę dla zniesienia Indyjanów z Seminoli, i zanieśli ją w głąb Florydy zachodniemy, gdzie opanowali już twierdzę S. Marka niedaleko Pensakoli. Dowódca Hiszpański nie był w stanie dania odporu, i ograniczył się na protestacyi przeciwko temu dowolnemu postępowaniu. Spodziewają się wkrótce usłyszeć, że woyska Amerykańskie posunęły aż po nad rzekę St. John. Twierdza St. Augustin będzie mogła bronić się, jeżeli osada dostanie od Hiszpanii pomoc potrzebną w amunicyi i w artykułach żywności. Do Pensakoli, Apalachikoli, do Tempo i do Boca grande na zachodniemy stronie Floryd obu, mogą naywiększe okręty zawiać, iakoż i od wschodu jest kilkanaście zatok, z kąd wypadać może mnóstwo korsarzy i w Gólsztronie niespokoić statki kupieckie. Spodziewają się, że miasto Nowy-Orlean, przez położenie swoje nad uściem rzeki Missisipi, będzie głównym składem dla handlu na Wschodzie, a szybki postęp dobrego bytu tego miasta i ruchu handlowego, przewyższył nayśmielsze nadzieie. Rzucić WPan okiem na mapę, a zobaczysz, że ich cały handel Europeyski ociera się o przylądek Florydy wschodniemy i że ten politycznemu charakterowi tey Prowincyi hołdować musi. W takich okolicznościach, posiadając W. Brytaniia Florydę, albo by mogła zniszczyć handel Nowego Orleanu, albo go wziąć pod opiekę pod tym warunkiem, jeżeli Amerykańskie Kraie Missisipi i Louisiana odłączą się od Zjednoczonych Stanow; tym sposobem stałyby się posiadłości nasze w Kanadzie nadzwyczajnie ważnymi, gdyby zostawały w związku z południowemi częściami Ameryki Północney.

Z Charlestownu d. 5. Czerwca 1848.

Zamiary Rządów Europeyskich względem Floryd są jeszcze dotąd niewiadome; atoli zdaie mi się w samey istocie, iż nie dopuszczą, aby te Prowincye zajęte były przez Zjednoczone Stany; wszelako Amerykanie, poznając doskonale, iak wielkiemy wagi polityczney są one dla nich, i dla tego czynią wszelkie przygotowania dla zdobycia ich, co się im udać może podowczas, gdzie Mocarstwa Eu-

ropejskie będą się ieszcze ku ich obronie uzbierać. Owoynie, którą Zjednoczone Stany wymyśliły przeciwko Indianom Seminolom, zapewne już słyszeć musiacieś.

Jest to woyna ich zagłady, a Jackson, Jenerał Zjednoczonych Stanów w nie od tego, aby nie miał popierać tey polityki Rządu swojego, której zamiarem zburzenie. Z tem wszystkiem, nie wiele iest do czynienia z tymi dzikimi ludźmi; atoli rozumiem, iż ci nieszczęśliwi do okrutnych czynności swoich pobudzani są od mieszkańców leśnych (*Backwoodsmen*) równie srogich i niecywilizowanych, iak są ci sami dzicy ludzie. Słyszałem to z własnych ust ich współziomków, że ci mieszkańcy leśni tak mało to mają na sumieniu swoim zabić Indianina, iak i zwierzę; widziano, iak powracając z polowania z nabitą bronią, strzelali do tych nieszczęśliwych istot z samego okrucieństwa, i chociaż za taką zbrodnię przeznaczona iest kara śmierci, przeciw wykonanie praw iest tak słabe w tey mierze, iż to uchodzi złoczyńcom bezkarnie; właściwie, nie odważa się żaden urzędnik wytaczać takiej sprawy, z bojaźni aby śmierć nie była skutkiem niezawodnym takiego przedsięwzięcia.

Jackson ścigając Indianów na ziemi Florydzkiej, wyparł Hiszpanów z twierdzy Sgo Marka aż do Apalachicola, i wyprawić miał teraz oddział woyska swojego ku Pensakoli. Od strony morskiej, gdzie woyska Zjednoczonych Stanów osadziły już dawno wyspę Amelię, nie ieszcze nie rozpoczęto przeciwko Florydzie wschodniej; atoli dowodzący na tey wyspie Jenerał, z którym się znam bardzo dobrze, donosił mi, iż oczekuje codziennie rozkazu względem działania przeciwko twierdzy Sgo Augustyna. Gbyby tameczny Dowódca należycie był opatrzony i wspierany, mogłby bez wątpienia przyjąć zaczepiających; lecz zdaje mi się, iż osadzie iego zbywa na żywności. Możesz WPan być pewnym, iż jeżeli Zjednoczone Stany dostaną Florydę w posiadłość, to Anglija na przypadek woyny, nie będzie w stanie z całą swoją siłą morską utrzymać handel na Golfstronie. Posiadanie Prowincy Florydzkiej iest tak ważnem dla Zjednoczonych Stanów, iż przedzy rozumien dopuściliby woyny ze wszystkimi Mocarstwami Europejskimi, aniżeli Prowincye te Anglii zostawić mieli; albowiem w takim przypadku, musiałby wrótce Kraie zachodnie i środkowe od reszty Zjednoczonych Stanów odpaść. Amerykanie posunęli daleko przedzy w polityce swojej, aniżeli którekolwiek Państwo w dziejach dawniejszych lub późniejszych, i jeżeli ieszcze lat kilka używać będą spokojności, staną się potężniejszymi od każdego

Narodu Europejskiego. Wszystkich siły są nateżone, aby wszelkie korzyści posiadane urzeczywścić. Poprawy wewnątrz kraju posuwają się szybkim postępem według dobrze urządnego planu. Podzielenie władzy prawodawczej między rozmaite Kraie, we wszystkich przedmiotach, które stanowią iedynie interes miejscowy, przynosi niezmiernie korzyści, i wyzwała Rząd centralny od mnóstwa prac, które inaczej z trudnością uskutecznićby można w ciągu iednego posiedzenia. To iest główną podporą systematu związkowego, którego pożyteczność już nie iest więcej zagadnieniem, ale się w doświadczeniu okazała. Aczkolwiek z podziwieniem zastanawiam się nad tem systematem, i w wielu iemu tylko właściwych rezultatach na iedno się zgadzam, przeciw w takim położeniu rzeczy iak teraz, ma to systema nie iedną ieszcze wadę, której uchylenie zachowane iest przyszłemu czasowi i mądrości; atoli mówiąc w ogólności, doskonałość, której urządzenia polityczne tego Ludu dostąpiły, nadać im nieskończony kredyt, i zapowiada umieścić Lud ten kiedyś na czele najsławniejszych Narodów na Ziemi.

Indyie Wschodnie.

Nadworna Gazeta Londyńska z d. 4. Lipca umieściła oprócz urzędowych doniesień, względem wzmiankowanych już wypadków wojennych w Indyjach wschodnich, także urzędowe doniesienia o naynowszych. Do tych należy wiadomość, iż Jenerał Smith zdobył w dniu 10. Lutego Sattora, ważną twierdzę Maratow stojącą na górze. Dnia 20. Lutego był Jenerał Smith tak szczęśliwym, iż przez śpieszne pochody dopadł cofający się korpus z woyska Peyszwy, będący pod dowództwem Sindara Gokla; uderzył raptem na niego, a potyczka ta po żwawym odporze ze strony Maratow skończyła się na śmierci Wodza Maratskiego, Bapu Gokla i na ucieczce drugich. Sam Peyszwa był w tey potyczce, lecz zaraz na początku wyszedł z lektyki swojej i uratował się ucieczką na koniu. Zwycięzcy zdobyli na nich 12 stoniów, 57 wielbłądów, i kilkanaście koni. Sama tylko iazda walczyła w tey potyczce.

Wielka Brytanja i Irlandyja.

Wybory Armaghskie w Irlandyi ukończyły się smutnym sposobem; Rząd przymszony był kazać żołnierzom bagnetami pospółstwo rozproszyć, przyczem kilkanaście osób śmiertelnie raniono.

Gazeta Londyńska Ku ryer z d. 20. Lipca zawięra co następnie: „Przypomną sobie bez

wątpienia czytelnicy nasi, że Kanclerz Skarbu podał w ciągu ostatniego posiedzenia Parlamentowego, iż przychody krajowe przez ciągłe powiększanie się ich w porównaniu z rokiem zeszłym, pomnożone zostały o 100,000 funt. szterlingów na każdy tydzień. Chociaż podanie to zdawało się już podówczas zaspokajającym, przecież w rzeczywistości okazało się daleko ieszcze więcej. Przedostatniego tygodnia wpłynęło do Skarbu o 251,000 funt. szterl. a w ostatnim o 185,000 funt. szterl. więcej, aniżeli w tych samych tygodniach roku przeszłego, tak, iż powiększenie to, z takowego porównania, wynosi w tym krótkim przeciągu czasu dni 14tu 436,000 funt. szterl. co na rok cały uczyni blisko 11 milionów. Wszakże niemożemy się spodziewać, aby to tak cały rok trwało; ale przypuśćmy tylko trzecią lub czwartą część powyższej summy, toć mamy dosyć powodu powińszowania sobie szczęścia. Zdać się nam, że nie było przykładu za pamięci ludzkiej, aby który Król po tak długiej wojnie, i otrętwieniu zaszłem w rękodzielnictwie przez stan pokoju, znowu tak prędko ożył jak nasz; winniśmy za to wdzięczność mądrości i gorliwości mających ster Rządu.

Gazeta Glasgow'ska Kuryer umieściła niedawno interesujący artykuł o znacznym zmniejszeniu odbytu w rękodzielnictwach Glasgow'skich, z powodu powstania Ameryki Hiszpańskiej. Twierdzenie to, pisze Kuryer, zasługuje na największą uwagę. Zasadza się ono wyraźnie na rachubach liczbowych, przez co dowiedziano iasnie i dokładnie to, co tyle razy utrzymywano, iż ze strony naszych spekulantów i awanturników, nierostropnie, niepolitycznie i niesprawiedliwie postąpiono, że zachęcają i pomagają do powstania, które w skutkach swoich obecnych i nayodleglejszych jest tak zgubnem dla interesu rękodzielnictwa, i handlu W. Brytanii. Hiszpania otworzyła cztery przyskładki (Entrepots) do wywozu rękodzielnictwa Europejskich do osad Hiszpańskich. Należy to uważać za bardzo ważne i dobroczynne pozwolenie, które pociągnąć może za sobą pozwolenia ieszcze większe. Nie możemy obiecywać sobie, aby Rząd Hiszpański stosował się ze wszystkiem do handlowych widoków naszych i życzeń, jeżeli nie dany mu mocnych i stanowiących dowodów naszej przyjaźni, i nie okażemy mu, iż bynajmniej nie myślimy wspierać krnąbrnych Poddanych jego w Ameryce. Zgadza się to z prawdziwym interessem obu Królestw, aby ustaliły między Poddanymi swoimi trwałe, pełne zaszczytu liberalne prawo wzajemności, co do korzyści i przyjaźni; prawda, że awanturnicy nasi spekulujący na wojnę i niepokój, dali wiele powodu Hiszpanii do nieufności i

nieukontentowania przez dawaną pomoc powstającym, z tem wszystkiem spodziewamy się, że pomimo to, między obu Narodami przyjdzie do skutku równie zaszczytny iako i korzystny związek handlowy.

Donoszą z Manszestru, że tamecznikacze są dotąd ieszcze w rozruchu. Zgromadzali się codziennie, a herszty ćwiczyli ich. Żywią się ze składek i kontrybucyi, które wybierają co tydzień od reszty robotników rękodzielnianych. Plany ich są dobrze ułożone. Strzegą rękodzielnictwa, w których ieszcze pracują, a to, aby ztamtąd wywabić pracowników. Przed kilkoma dniami poszli do rękodzielnictwa PP. Lee i Komp. w Salfordzie, dla pobudzenia będących tam na robocie kobiet, aby robotę porzuciły. Wszelako z ukontentowaniem dowiedziano się, iż bardzo mało z nich dało się namówić do tego. W Stockporcie zamieszana była spokojność publiczna przez dwa czyli trzy wieczory, z powodu takowych zbiegowisk. Osobliwie uderzyli ci buntownicy na iedną rękodzielnictwo, gdzie wszystkie okna powytlukali. Dnia 15. musiano przeczytać prawo o rozruchach i sprowadzić oddział jazdy Hrabstwa Chester; atoli Lud wpadł w taką wściekłość, iż kilkunastu żołnierzy, i urzędnika odczytującego prawo, raniono; wszelako Policya miejska odbywa naygorliwiej służbę swoją; od kilkunastu policyjanów odebrano przysięgę, a w razie potrzeby nadcignie więcej eddziałów jazdy i piechoty dla wzmocnienia; uwięziono 21 osób; a sześć odesłano do Lancastru.

Hiszpania.

Jedna z gazet Paryżkich donosi z Irunu pod d. 12. Lipca, co następuje: „Rząd odebrał z Ameryki południowej urzędowe doniesienia, przez okręty, które niedawno z Havanah zawinęły do Kadyxu. Król przewodniczył sam kilkanaście razy w Radzie Stanu, gdzie naradzano się w okolicznościach osad naszych; wysłano w naywiększym pośpiechu gońców do Rossyi, Londynu i do Paryża. Z drugiej strony posłano do Kadyxu naydokładniejsze rozkazy, aby przyspieszyć wyruszenie wyprawy morskiej, która już dawno stoi w tym porcie na pogotwioru. Zaciąg do wojska trwa ciągle, i zapewnijają, że wszyscy Officerowie zostający bez służby wezwani bydź mają, aby ruszyli do Ameryki, za co im w miarę stosunków ich służby nagroda przyrzeczona. Meksyk ma postać zaspokajającą. Pokój i swoboda zakwitają tam znowu. Mądre oraz dzielne środki użyte przez Wice-Króla przyczyniły się wiele do tej korzystnej odmiany.

Według wiadomości z Barcellony u.

marł tam pierwszych dni miesiąca Lipca Jenerał Hiszpański Castanos, sławny zwycięstwem odniesionem w Baylen i Kapitulacją tamże zawartą.

Gazeta Francuzka (gazette de France) donosi o pogłosce rozszianey w Bajonie, że pod Santanderem pokazać się miała eskadra Angielska. Różne są domysły o iey przeznaczeniu; niektórzy twierdzą, że ma oswobodzić brzegi Hiszpańskie od korsarzy powstanców; inni zaś, że ma zająć stałe stanowisko na iakowym punkcie Hiszpańskich brzegów północnych, etc. etc. — Taż sama gazeta twierdzi, że okręty Francuzkie krążące koło brzegów Afrykańskich, zabrać miały okręt należący do kupców Angielskich, którzy kupczyli niewolnikami.

Francya.

Sędzia instruksyjny P. Meslier badał powtórnie Jenerała-Porucznika Canuela dnia 23. Lipca. Badanie to trwało przeszło 2 godzin, a po skończeniu zaprowadzono Jenerała Canuela do więzienia Parlamentowego, w skutku wydanego przeciwko niemu rozkazu aresztowania.

Dziennik rospaw Journal des Debats i inne gazety Angielskie powstają w osobliwych artykułach na zuchwałość Jenerała Canuela, że na posiedzeniu sądowym z d. 21go Lipca nie tylko starał się późniejszy swój process wmieszać do wcześniejszey skargi zaniezionej o potwarz przeciwko P. Sainneville, ale nadto utrzymywał publicznie, iż spisek terazniejszy jest wynalazku Ministrów dla zabrania mu papierów, i przeszkodzenia dalszemu prowadzeniu sprawy przeciwko Sainneville'wi. „Nie musiał się zapewne Jenerał ten zastanowić, na iaką odpowiedzialność naraża się dopuszczając się tak wielkiej potwarzy; papiery jego, do których taką wartość przywiązuje, już mu oddane zostały. Wszakże nikt nie sądził, aby w nich znalaziono co ważnego, ile że Jenerał miał dosyć czasu przed zniknięciem swoim, bezpiecznie z nich wszystko po wymować, coby było przeciwnem, iako i Sąd czekał dni osm, nim te papiery popieczętował etc.“

Monitor z d. 26. Lipca, umieścił rozporządzenie Królewskie z d. 24. t. m. wydane w St. Cloud, mocą którego Baron de Vitrolles (po pierwszym przywróceniu Rządu r. 1814 tymczasowy Sekretarz Stanu) z tayney Rady Królewskiej usunięty, i z listy Ministrów Stanu wyuzany.

Kommissya ustanowiona w Paryżu dla obrony granic Francyi, zostaje w zupełney czynności pod doświadczonym w inżynieryi Jenerałem Marescot. Przełożyła już ieden

plan, aby linię obronną Królestwa wyciągnąć od Renu wyższego aż do jeziora północnego. Mieysca obronne oderwane przez odstąpienie twierdz Landau, Marienburg i Philippeville podług wiadomey linii Vaubana, zastąpić się mają twierdzami które nowo założonemi bydz mają, a między którymi wymieniają twierdzę Rocroy. Roboty te rozpoczynać się mają zaraz po ustąpieniu z Francyi zajmujących ją wojsk sprzymierzonych.

Zjednoczone Niderlandy.

Sprawę Lorda Wellingtona przeciwko P. Buscherowi, wydawcy dzienników Flandryi wschodniej i zachodniej, rozpoznawano d. 25. Lipca w Sądzie kassacyjnym Brukselskim. P. Jouhaud ieden z adwokatów Xięcia Wellingtona czytał list tego Xięcia, w którym oświadcza, iż ofiarowane przez P. Buschera zadosyć uczynienie, nie jest dla niego dostatecznem, i że tylko wskazanie osoby autera artykułu potwarzającego może przyjąć za dostateczne zadosyć uczynienie; „Xiężę Jmć. utrzymaie to z pewnością, że autor musi znany być imiennie P. Buscherowi; Xiężę winien jest zaufaniu, które w nim pokładają Mocarstwa sprzymierzone i Świat, aby dowiódł, iż nie nadużywa wpływu swojego do Francyi przez utrzymywanie godnych nagany agentów, przeto, że z tego powodu, process daley prowadzonym bydz musi.“ W skutku tego rozpoznawano tę sprawę i wyrok Sądu appellacyjnego z niesiony został. — Tu zaszło pytanie, czyli Sąd kassacyjny, process ten co do głównego przedmiotu odesłać ma znowu do Sądu appellacyjnego, lub sam rzecz rozstrzygnąć. Uchwalono drugie, i przeznaczono na dzień 27. Lipca nadzwyczajne posiedzenie do rosprawy sądowej.

Przyiechali do Lwowa od dnia 12. do 15go Sierpnia.

W. Bąkowski, z Polski. — W. Drohojewski Mikołaj, z Karlsbadu. — P. Decorio kupiec, z Włoch. — JW. Golejowski Hrabia, z Krzywecy. — P. Guttorno kupiec, z Odessy. — W. Horodyński, z Lubienia. — W. Hordyński, z Polski. — W. Roman, z Przemyśla. — W. Korytowski, z Lubienia. — W. Karczewski, z Polski. — W. Lipski C. Ross. Adjutant iako goniec, z Rossyi. — W. Moliniewski, z Rossyi. — W. Matuszewicz, z Rossyi. — W. Padowska, z Polski. — W. Pruszyński Erazm były Prezes Rossyjski, z Rossyi. — P. Pertici kupiec, z Włoch. — W. Poznanowicz Kapitan, z Odessy. — W. Roszczyc Pełnomocnik, z Polski. — JO. Xigob Sanguszko Eustachy, z Rossyi. — P. Terlecki Aptekarz, z Polski. — W. Vianello Kapitan okrętowy, z Odessy. — W. Werenko Baron, z Sambora. — W. Wakowski G. Ross. Sekretarz Guberski, z Rossyi.